De Kraak

Buddy Tegenbosch

De kraak

Soms neem je een beslissing waarvan je achteraf denkt: hoe heb ik dat kunnen doen? Waarom zei ik niet gewoon ‘nee’? Was ik bang om uitgelachen te worden? Om alleen achter te blijven? Dacht ik niet na? Of was het iets anders?

‘Hoorde jij dat ook?’ John porde me in mijn zij.

‘Wat?’

‘Voetstappen.’

‘Ik hoor niks’, fluisterde ik.

Mohammed zuchtte. Merel zei: ‘Jongens, ga slapen. Het is half vier.’ En Elsa snurkte gewoon door.

Het was allemaal begonnen op het feestje van John. John was halverwege het jaar ingestroomd, hij was in 3c begonnen en na een paar weken vanwege een of andere administratieve reden gewisseld naar onze klas. John was … tja, hoe moet ik het zeggen … John was anders. Hij leek zich niet te houden aan de ongeschreven regels die bij ons op school golden. En we bleken een hele hoop van die regels te hebben, daar werd ik me door hem pas van bewust. Als eerste praatte hij te hard. In de klas. In de kantine. Op het schoolplein. Je hoorde hem boven iedereen uit, en het kon hem niks schelen.

Als tweede praatte hij met iederéén. John was dan ook de reden dat Merel erbij was. Merel zat al drie jaar bij me in de klas, maar ik had tot aan het feestje geen woord met haar gewisseld. John wel. Voor hem leek het niet uit te maken bij wie je hoorde, in welk groepje je zat. En we hadden nogal wat groepjes: sporters, nerds, skaters, alternatievelingen en zo kon ik nog wel even doorgaan.

En als laatste praatte hij hetzelfde tegen leraren als tegen ons. En op de een of andere manier pikten de meesten dat nog ook.

‘En wat is dat dan?’ vroeg John weer.

‘Een auto’, antwoordde Merel. Ze zuchtte.

Het was inderdaad een auto, maar deze klonk veel dichterbij dan de auto’s die ik tot nu toe had gehoord. Ook Merel moest dat gemerkt hebben, want haar stem klonk niet alleen maar verveeld.

Het pand waarin we overnachtten, stond op een verlaten bedrijventerrein. Ooit moeten hier honderden mensen hebben gewerkt, maar nu stond alles leeg. De meeste ruiten lagen eruit en de ruiten die nog niet gesneuveld waren, hadden we vanmiddag zelf kapotgegooid. Alles zou toch gesloopt worden, volgens John. We konden ze net zo goed een handje helpen. Maar het was niet erg slim geweest, want het slaapt toch echt lekkerder in een ruimte die niet tocht. Uiteindelijk hadden we een redelijk windstil plekje gevonden in een hoek op de vierde verdieping.

Ik ging rechtop zitten.

‘Gast, wat doe je?’ John noemde iedereen die hij mocht ‘gast’. Waarom hij mij mocht? Geen idee.

Ik focuste me op het geluid. De auto hoorde ik niet meer. Sloeg daar iemand een portier dicht? Ik stond op en liep naar het raam.

Het was niet John die had voorgesteld om *truth or dare* te spelen. Dat was Merel geweest.

Merel van de voorste rij in de klas.

Merel met de negens voor wiskunde, natuurkunde én scheikunde.
Merel die nooit iets zei.
Merel met het zwarte haar en de blauwe ogen.
Merel.
Het was niet zo dat we vrienden waren, maar we bleven gewoon met zijn vijven over op het feest. En we bleven zitten. Misschien juist wel doordát we elkaar niet goed kenden. John leek lukraak mensen uit te hebben genodigd. Natuurlijk veel derdejaars, maar ook een paar gasten uit de vierde en zelfs een paar tweedejaars. Het was alsof hij vergeten was een shortlist te maken en de hele longlist maar had laten komen. Bram, mijn beste vriend, was al snel weer naar huis vertrokken. Hij vond er weinig aan zonder zijn eigen vrienden en aan mij alleen had hij blijkbaar niet genoeg. Ik vertrok niet. Ik bleef.
Het was … interessant. We bespraken andere onderwerpen dan ik gewend was. We praatten niet over onze *vrienden*, maar hadden het over *vriendschap*. Het ging niet over het *weer*, maar over het veranderende *klimaat*. Ik zei niet veel, ik luisterde vooral. En zo leerde ik de anderen een beetje kennen. Elsa bleek lang niet zo kak als ik dacht. Mohammed was grappig, echt grappig. John was aardig, hij probeerde me telkens bij het gesprek te betrekken. En Merel … ik weet niet … ik heb niet echt naar haar geluisterd … die ogen … een blauw dat ik niet kende, lichter, ze deden me denken aan de ogen van een husky. In die drie jaar dat ik bij haar in de klas zat, was het me nooit opgevallen, maar nu kon ik me niet voorstellen hoe ik het ooit *niet* heb kunnen zien.
‘Wat ga je doen?’ Het was Mohammed.
‘Volgens mij staat er een auto bij het hek’, antwoordde ik. Het klonk minder luchtig dan ik gehoopt had, maar misschien had Merel de trilling in mijn stem niet opgemerkt.
Een lauwwarm briesje streek langs mijn gezicht. Ik kon nauwelijks iets onderscheiden. Het enige licht kwam van de maan die af en toe achter de wolken vandaan kwam. Bovendien had het gebouw een U-vorm, waardoor het aan twee kanten het zicht blokkeerde.
‘Waar?’
Ik schrok. Merel bleek opeens naast me te staan.
‘Bij de ingang, denk ik’, zei ik. ‘Maar die is van hieruit niet zien.’
De ingang hadden we omzeild, bang dat er misschien toch een bewakingscamera hing. In plaats daarvan hadden we onze eigen ingang gecreëerd en dat was verbazingwekkend gemakkelijk gegaan. We hadden het hek genomen. Niet eroverheen of eronderdoor. Nee, er dóórheen. Elsa had een betonschaar bij zich. Elsa. Van de opplaknagels en het make-uptasje. Elsa van de beautyblogs. Had een betonschaar meegenomen. Was ik de enige die dat gek vond?
Op Johns feestje waren we nog maar net met *truth or dare* begonnen, toen er op de deur werd geklopt. Het was Johns vader. Niemand had hem thuis horen komen. Of het niet langzaam tijd werd om te gaan. Het was al laat en onze ouders zouden zich ongerust gaan maken en bla, bla, bla. En dat terwijl Elsa net op het punt had gestaan om met Merel te zoenen. Méén je niet! Toen Johns vader weer verdwenen was, kwam Merel met het idee: ‘Laten we een *dare* doen met zijn vijven.’

Ik was even bang geweest dat ze bedoelde dat we allemaal met elkaar zouden moeten gaan zoenen – hoewel … voor een kus met Merel had ik best iets over – maar dat was niet wat ze bedoelde.
‘Net als zo’n opdracht van StukTV’, was ze verder gegaan. Ze leek even na te denken. ‘We doen het over twee weken. Op kamp. Laten we ontsnappen. En dan vierentwintig uur wegblijven.’
‘Ja, kunnen we eindelijk Kuijpers terugpakken’, zei Mo gretig.
‘En dan zet ik alles op mijn YouTube-kanaal’, vulde John aan.
Kuijpers was onze mentor. Het was zijn eerste jaar bij ons op school en hij schepte altijd op over de leerlingen van zijn oude school. Die waren ‘uit een heel ander hout gesneden’, dat waren niet van die ‘moederskindjes’. Iedereen werd doodmoe van zijn gezwets.
We bespraken het idee, totdat er voor een tweede keer werd geklopt. En nog voordat Johns vader was binnengekomen, had ik in een opwelling gezegd: ‘Ik doe mee.’
De rest volgde.
Merel glimlachte.
In de week erna zochten we elkaar in de pauzes regelmatig op bij de fietsenstalling. We moesten een geschikte locatie vinden om naartoe te kunnen gaan. We googelden de omgeving van het kamp. We overwogen de IKEA, maar daar hingen waarschijnlijk te veel camera’s. We dachten aan het vliegveldje in de buurt, maar dat was niet in de buurt genoeg om te voet te kunnen bereiken. ‘De dierentuin, dan’, had John voorgesteld. ‘Suf’, volgens Merel. En dus vond ik het ook suf. Ze was met een alternatief gekomen en had een foto laten zien op haar telefoon: een leegstaand pand met dichtgetimmerde deuren en kapotte ruiten. ‘Dat gaan we kraken’, had ze gezegd. ‘Hebben we meteen een dak boven ons hoofd.’ En hoewel ik niet wist wat ‘kraken’ precies betekende, was ik het helemaal met haar eens.
We troffen voorbereidingen. Wat hadden we nodig?
Een deken: Merel.
Een betonschaar: Elsa.
Een camera: John – net als bij StukTV moesten we onze opdracht vastleggen en we hadden besloten onze telefoons op het kamp achter te laten, zodat we niet getraceerd konden worden.
Een touw: Mohammed.
En een lamp: ik. Ik was naar de buitensportwinkel gegaan en had na lang rondkijken de ML25LT gekocht, een Maglite. Veel te mooi, veel te professioneel en vooral veel te duur. En ik was hem vergeten.
Verder waren we niet gekomen met onze voorbereidingen. We zouden ergens aan het eind van de middag van het kamp weglopen (de exacte dag moesten we nog bepalen), ons verzamelen op het kruispunt tegenover de snackbar, naar het pand wandelen, het hek openknippen, naar binnen gaan, een plek zoeken om te kunnen overnachten, en dan? Eh … tja … dan zouden we wel zien.
En zo was het gegaan. Het bleek wonderbaarlijk simpel.

‘Ik zie niks.’ Mo was ook bij ons komen staan. Met zijn drieën tuurden we door het kapotte raam, een driehoekige scherf stak uit de sponning. Er klonk een hard zoemend geluid, alsof een fietsband tegen een spatbord schaafde.
‘Doe dat ding uit’, riep Merel op gesmoorde toon. ‘Straks horen ze ons.’
Mo had een of andere aftandse zaklamp meegenomen met een hendel aan het handvat dat je telkens in moest knijpen om de lamp te laten branden. Volgens hem heette het ding een ‘knijpkat’ en was het nog van de opa van zijn opa geweest.
‘Dan hebben ze John allang gehoord’, reageerde Mohammed droog.
John lachte een rare, hoge lach. Veel te hard. Sloffend voegde hij zich bij ons. Alleen Elsa lag nog op de deken. Als ik mijn best deed, kon ik haar horen snurken.
Uit het niets klonk er een doffe klap. Niet het geluid van een dichtslaande portier, eerder dat van een schuifdeur. Ik bleef verstijfd staan, hield mijn adem in. Het bleef stil.
‘Wat was dat?’ Het was voor het eerst dat ik John hoorde fluisteren.
‘Dus toch een auto’, antwoordde ik.
‘Wat doet die hier?’
‘Het is vast Kuijpers’, zei Mo. ‘Die is ons komen zoeken met dat rode sportautootje van hem.’
Niemand lachte.
Waarom ik het voorstelde, weet ik niet. Nee, dat is niet waar. Ik weet het wel. De reden stond naast me: Merel. Ik haalde diep adem.
‘Het is tijd voor de volgende dare’, zei ik zo kalm mogelijk. Ik voelde in mijn zak en haalde een rode dobbelsteen tevoorschijn. Die was ik níét vergeten.
‘Een dare?’ vroeg John. ‘Nu? En wat dan?’
‘Eerst een cijfer kiezen’, zei ik. ‘En dan vertel ik het. Zo zijn de regels.’ Ik wist helemaal niet of dat de regels waren, maar zo hadden we het gespeeld op Johns feestje.
‘Hé, wacht eens even.’
Mo scheen met zijn knijpkat in de richting van de stem. Elsa zat rechtop, haren in de war, een hand afwerend voor haar ogen. ‘Geen dare zonder mij.’ Ze sprak het woord *dare* uit alsof het geen Engels maar Goois was. ‘En doe dat licht uit.’
We kozen alle vijf een cijfer. Niemand sputterde tegen.
‘De dare is simpel’, zei ik. ‘Je pakt de camera, gaat naar beneden en je filmt wat er bij het hek gaande is.’
Geen reactie.
Zo ging dat dus. Ik weet zeker dat als we maar met zijn tweeën waren geweest de ander had gezegd dat ik knettergek was. Je gaat toch niet midden in de nacht kijken naar een auto die is gestopt op een verlaten bedrijventerrein? Maar als je met een groep bent, dan houd je blijkbaar je mond.
Ik gooide de dobbelsteen.

Tot dan toe was alles redelijk voorspoedig verlopen, we waren onopvallend van het kamp vertrokken, hadden een slaapplek gevonden en hadden zelfs even geslapen. Maar op het moment dat ik de drie goudkleurige stippen in de lichtbundel van de knijpkat zag, wist ik dat dit zou veranderen. Met het gooien van de dobbelsteen hadden we het kantelpunt bereikt, de wind was gedraaid van mee naar tegen.

Het was Merel die het cijfer drie had gekozen.

‘Ik ga met je mee’, zei ik.

‘Stijn.’ John porde me in mijn zij. ‘Dat is niet hoe het werkt.’

‘Ik heb niet gezegd dat je alleen moest gaan’, wierp ik tegen. ‘Mo, geef me dat knijpding.’

Hij legde het ding in mijn hand.

‘Hou ons in de gaten’, zei ik vooral omdat ik dacht dat het interessant klonk.

‘Gast, we kunnen helemaal niks zien. Het is stikdonker.’

‘De maan komt zo weer achter de wolken vandaan’, verzon ik.

‘Kom.’ Merel vlocht haar vingers in de mijne. Ze waren verrassend warm. Ik verstijfde.

‘Kom’, zei ze weer, en ze trok me zachtjes mee. Ik kon nauwelijks iets zien. Pas toen we zo ongeveer bij de trap aangekomen moesten zijn, dacht ik eraan om de knijpkat te gebruiken. Het ding leek in het trappengat nog meer herrie te maken. Ik kneep telkens even kort zodat we een paar tellen wat konden zien. Het was gek. Met zijn tweeën door het pand lopen was heel anders dan met zijn vijven. Het was maar goed dat ik Merel niet alleen had laten gaan. Dat was niet te doen geweest.

‘Vind je het niet gek dat we die auto alleen maar gehóórd hebben?’ fluisterde ze. Merel had mijn hand nog steeds vast.

‘We hadden licht moeten zien, bedoel je? Van zijn koplampen? Dat is inderdaad raar.’

Hoewel *raar* niet het goede woord was. Het was eerder *verontrustend*.

Onze voetstappen klonken hol op de betonnen treden en het duurde een hele tijd voordat we eindelijk op de begane grond waren. Pas daar liet Merel mijn hand los.

Ik stak mijn hoofd om de hoek, maar net als vanuit het raam keek ik tegen het gebouw zelf aan.

‘We moeten het plein oversteken.’ Ik wees naar buiten.

‘Richt dat zaklampding eens op ons’, zei Merel.

Ik deed wat ze vroeg. In het licht van de knijpkat zei ze: ‘Dit zijn Stijn en Merel voor onze gezamenlijke dare.’

Pas nu zag ik dat ze de camera in haar hand had, de lens naar ons toe gericht.

‘We zijn op de begane grond aangekomen en gaan nu naar buiten. Tot zo.’ Er klonken twee korte piepjes.

‘Blijf vlak achter me’, zei ik. Het voelde goed om te zeggen. Heel goed. We staken het plein schuin over. Ik rende gebukt, als een soldaat onderweg naar een helikopter.

Nog voordat ik bij hoek van het pand was aangekomen, hoorde ik ze al: stemmen. Ze kwamen van te ver weg om te kunnen verstaan, maar het waren stemmen. Behoedzaam stak ik mijn hoofd om de

hoek. In eerste instantie zag ik niks, maar juist op dat moment liet de maan zich zien. In het bleke licht stond een bestelbus, wit van kleur en hij stond een heel eind weg, misschien wel honderd meter. Stemmen droegen blijkbaar ver in het donker. Weer voelde ik het briesje in mijn gezicht. Gunstig. Een roofdier besloop zijn prooi ook met tegenwind, zodat hij niet geroken werd. Ik kon nog net zien hoe een man iets naar buiten droeg en in het busje legde toen de maan weer achter een wolk verdween.
‘Heb je het gefilmd?’ vroeg ik.
‘Shit. Stom. Vergeten.’
Het was voor het eerst dat ik Merel hoorde vloeken. ‘Maakt niet uit, het is toch te ver weg’, fluisterde ik. ‘We moeten dichterbij zien te komen.’
‘Ben jij wel helemaal lekker?’ Merel greep mijn arm vast. ‘Die kerels zijn met gedoofde lichten aan komen rijden, halen midden in de nacht kratten met weet-ik-veel-wat uit een leegstaand pand, en jij wilt dat even van dichtbij gaan bekijken.’
Doordat Merel me zo stevig vast had, werd de drang om juist wel te gaan kijken alleen maar groter. Ik weet zeker dat als ik hier in mijn eentje zou hebben gestaan, ik meteen weer terug naar boven was gegaan. Film of geen film. Ik keek weer om de hoek. Het gesjouw leek afgelopen te zijn. Portieren sloegen dicht. Ik trok mijn hoofd terug.
‘Ik denk dat ze vertrekken’, zei ik en op dat moment klonk inderdaad het geluid van een startende motor. En dat niet alleen. De bestelbus reed weg. In het donker. Zonder licht. Onze kant op.
‘Shit … shitshitshit.’
Blijkbaar begreep Merel ook dat we in de val zaten. Als we nu terug zouden rennen naar de ingang van het trappengat was de kans groot dat we midden op het plein voorbijgereden zouden worden door het busje; ze zouden ons meteen zien. En dus zat er maar één ding op: zo ver mogelijk weg zien te komen van de hoek.
We renden langs de gevel, maar we waren nog maar net onderweg toen het motorgeluid al zo was aangezwollen dat ik verwachtte dat het busje elk moment van achter het gebouw vandaan zou kunnen komen. ‘Stop!’ riep ik gesmoord. Ik pakte Merel vast, trok haar mee naar de grond en bleef zo stil mogelijk zitten. ‘Niet bewegen.’
Op dat moment kwam de maan weer tevoorschijn.
‘Dat méén je niet’, gromde Merel.
Ik had het niet goed ingeschat. Het duurde nog een hele tijd voordat het busje ons passeerde. Merel pakte mijn hand. Kneep. Ik kneep terug.
Het busje verwijderde zich van ons. Tien. Twintig. Dertig meter. Ik haalde opgelucht adem. Ze hadden ons niet gezien.
Toen: drie rode lichten. Remlichten.
‘Au.’
Ik liet Merel los. Blijkbaar had ik wel erg hard geknepen.

Het busje stopte. Het linker portier zwaaide open. Een hoofd verscheen, te ver weg om een gezicht te kunnen onderscheiden. Zag hij ons? Ik zag hem. Dan moest hij ons toch ook zien?
Ik hield mijn adem in. Secondelang bleven we zitten. Zo stil mogelijk. Mijn bovenbenen tintelden.
Het hoofd verdween, het portier ging dicht. De remlichten doofden … en twee witte lichten verschenen. Het busje ging achteruitrijden!
Ik besefte meteen dat we geen tijd hadden om te twijfelen.
'Kom!' Ik trok Merel overeind, rende terug naar de hoek en vervolgde mijn weg in de richting vanwaar het busje was gekomen. Merel liep vlak achter me, ik hoorde haar voetstappen. Vaag dacht ik het zingende geluid van een achteruitrijdende auto te horen, maar dat kan ik me ook verbeeld hebben. Bovendien klonk er nog een ander geluid. Een geluid dat aanzwelde, en dat ik kende, maar dat ik niet meteen kon plaatsen. Toen ik achterom keek, zag ik dat Merel zich inderdaad vlak achter me bevond. Het busje was dichterbij gekomen, maar misschien dat we op tijd een ingang konden vinden en in het gebouw konden verdwijnen.
'Een helikopter!' schreeuwde Merel.
Natuurlijk. Dát was het geluid dat ik niet had kunnen plaatsten. Ik keek omhoog. Een helikopter met zoeklicht leek onze kant op te bewegen. Hoe lang waren we weg van het kamp? Ik maakte een snelle rekensom. Waarschijnlijk al meer dan twaalf uur. Logisch dat de school de politie had ingeschakeld, maar gingen die zoeken met een helikopter?
'Wacht.' Merel pakte me bij mijn schouder. 'Ze rijden weer weg.' Ik stopte en keek om. Het busje was niet meer te zien. Met mijn handen op mijn knieën hijgde ik uit. Merel niet. Ze had de camera naar de hemel gericht en filmde. 'We moeten zwaaien', zei ze. 'Met onze armen, zodat ze ons zien.'
Ik richtte me op en deed wat ze zei. Het zoeklicht leek de omgeving systematisch uit te kammen. Het duurde niet lang voordat ik door de lichtbundel verblind werd. Ik sloot mijn ogen en zwaaide terwijl het licht op me gericht bleef. Het geluid van de rotorbladen werd luider. Ik drukte mijn handen op mijn oren. De lichtbundel verdween. Ik opende mijn ogen. Zo te horen was de helikopter geland op het plein. De herrie van de motor verstomde. Merel en ik keken elkaar aan en begonnen weer te rennen. Toen ik de hoek om kwam, bleef ik staan. Midden op het plein stond inderdaad de helikopter. De cabine was licht van kleur, de staart donker. De rotorbladen draaiden nog traag rond. Een deur schoof open en voor een tweede keer werd ik verblind. 'Blijf staan. Handen in de lucht', klonk een door een microfoon versterkte stem.
Zeiden ze dat echt nog? *Handen in de lucht?*
Merel en ik keken elkaar aan en pas toen dacht ik aan de anderen. Mijn ogen zochten naar het raam op de vierde verdieping, maar ik kon nauwelijks iets onderscheiden. Het licht vanuit de helikopter was te fel en ik kon mijn handen niet gebruiken om mijn ogen af te schermen.
'Hier spreekt de politie', klonk dezelfde stem als zo-even. 'Leg je handen op je hoofd, vingers in elkaar, en ga op je knieën zitten.'

Ik deed wat me werd opgedragen. Ogenblikkelijk hoorde ik voetstappen naderen. Mijn rechterarm werd ruw op mijn rug gedraaid, daarna mijn linker. Ik werd geboeid!? Kijk, ik snapte dat je niet ongestraft kon weglopen van een schoolkamp, maar was het echt nodig om als een of andere crimineel in de handboeien te worden geslagen?
Bij het woordje *crimineel* begon er iets te dagen. Dat was het. Ze zagen ons aan voor criminelen. Het felle licht verdween. Ik knipperde. Het duurde even voordat ik iets kon zien. Voor ons stonden twee agenten, een man en een vrouw. Ze vroegen naar onze namen. Wij gaven antwoord. Ze vroegen wat we hier deden. We gaven antwoord. Ze vroegen of we iets hadden gezien en ik begon te vertellen. Over het feestje van John. Over *truth or dare*. Over de opdracht. Over het kamp. Over het pand. Over de bestelbus die we hadden gezien. Ik had het gevoel dat ik leegliep.
‘Daar zijn de anderen.’ Merel wees naar de ingang van het trappenhuis. John, Mo en Elsa stonden in de deuropening.
De agenten knikten. Onze handboeien werden verwijderd.
De vrouw stelde vragen. Niet over het kamp, maar over het busje. Of we de personen konden beschrijven. Wat ze ingeladen hadden. Of we het nummerbord gezien hadden.
Ik schudde van nee. Telkens weer.
‘Mooi is dat’, bromde de man. ‘We hadden ze bijna. Eindelijk. Maar we zijn ze kwijt.’
Hij zei nog net niet *door jullie.* Ik staarde naar de grond.
‘Misschien niet.’
Ik keek verbaasd naar Merel.
De vrouwelijke agent richtte zich tot haar. ‘Wat bedoel je?’
Merel bukte zich en pakte iets van de grond. Ik herkende het zwarte apparaatje. Het was de camera. Ze drukte op een knopje. Er klonken twee korte piepjes. Het ding had al die tijd aangestaan. Ze had alles gefilmd.
Ik glimlachte. Kuijpers zou nog opkijken.